

Eğitim Alanında Bilgi Okuryazarlığı ile İlgili Çalışmaların Bibliyometrik Analizi*

Ceylan AKCAN**¹ & Selman ABLAK²

Gönderilme Tarihi: 19 Haziran 2022 Kabul Tarihi: 17 Ekim
2022 DOI: 10.38015/sbyy.1132768

Öz:

Araştırmanın amacı 1989-2022 yılları arasında eğitim alanında bilgi okuryazarlığına yönelik yayınlanan ve Web of Science (WoS) veri tabanında indekslenen 1419 yayını bibliyometrik olarak analiz etmektir. Araştırmanın verilerine 01.02.2022 tarihinde ulaşılmış olup, yapılan arama sonucunda 7.210 bilimsel yayına karşılaşılmıştır. Araştırma kapsamına göre “eğitim / eğitim araştırmaları” kategorisinde sınırlandırma yapılmıştır. Bu işlemler sonucunda 1419 çalışmanın bibliyometrik verilerine ulaşılmış ve veriler kaydedilmiştir. Elde edilen veriler yüzde ve frekans değerleri hesaplanmış, tablo ve grafik halinde sunulmuştur. Aynı zamanda çalışmalara ait veriler VOSviewer paket programı aracılığıyla bibliyometrik ağ haritaları yapılarak görselleştirilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, bilgi okuryazarlığı ile ilgili WoS’da eğitim kategorisinde en fazla yayının 2018 yılında, yayın türü olarak en çok sırasıyla makale, bildiri, kitap bölümlerinde çalışmalar yapıldığı, yayın dili olarak en sık İngilizce daha sonra İspanyolca dillerinde, en fazla akademik yayınların ABD, daha sonra Çin’de yapıldığı bulgusuna ulaşılmıştır. Purdue Üniversitesi ve Purdue Üniversitesi Sistemi, en çok yayın yapan yazarların bağlı olduğu kurumlardır. Türkiye’de ise Hacettepe Üniversitesi bilgi okuryazarlığı ile ilgili en fazla yayın yapan yazarların çalıştığı kurumdur. 2007 yılı sonrasında atıflarda her yıl bir önceki yıla göre artış göstermekte olup en fazla atıf 2021 yılında yapılmıştır. Eğitim araştırmaları kategorisinde bilgi okuryazarlığı konulu çalışmalarda “bilgi okuryazarlığı, medya okuryazarlığı, öğretim stratejileri, dijital” en sık kullanılan anahtar kelimelerdir. Araştırmada WoS veri tabanında yapılmış olup, bilgi okuryazarlığı ile ilgili çalışabilecek araştırmacılara Scopus, EBSCO ve PROQUEST veri tabanlarında bibliyometrik analizlerinin karşılaştırılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Bilgi okuryazarlığı, eğitim, bibliyometrik analiz, web of science.

Abstract:

The aim of the research is to bibliometrically analyze 1419 publications published in the field of information literacy in the field of education between 1989 and 2022 and indexed in the Web of Science (WoS) database. The data of the research was reached

Atf:

Akcan, C. & Ablak, S. (2022). Eğitim alanında bilgi okuryazarlığı ile ilgili çalışmaların bibliyometrik analizi. *International Journal of New Approaches in Social Studies*, 6(2), 164-182. <https://doi.org/110.38015/sbyy.1132768>

¹Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Türkiye. Orcid ID: 0000-0003-1631-6811

²Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Türkiye. Orcid ID: 0000-0001-8538-1292

*Corresponding Author: ceylanakcan87@gmail.com

**Bu çalışma 20-22 Mayıs 2022 tarihlerinde Konya Selçuk Üniversitesi tarafından düzenlenen 3. Uluslararası Eğitimde ve Kültürde Akademik Çalışmalar Sempozyumunda (ISASEC-III) sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

on 01.02.2022 and 7,210 scientific publications were found as a result of the search. According to the scope of the research, a limitation was made in the category of "educational / educational research". As a result of these processes, bibliometric data of 1419 studies were accessed and the data were recorded. Percentage and frequency values of the obtained data were calculated and presented in tables and graphics. At the same time, the data of the studies were visualized by making bibliometric network maps using the VOSviewer package program. According to the results of the research, the highest number of publications in the education category related to information literacy in WoS were made in the articles, papers and book chapters, respectively, in 2018, the most common publication language was English, then Spanish, and the most academic publications were USA. It was later found that it was made in China. Purdue University and the Purdue University System are top-publishing authors affiliated. In Turkey, Hacettepe University is the institution where the authors who publish the most on information literacy work. After 2007, the citations increased every year compared to the previous year, and the most citations were made in 2021. In the educational research category, "information literacy, media literacy, teaching strategies, digital" are the most frequently used keywords in studies on information literacy. The study was conducted in the WoS database, and it can be recommended to compare the bibliometric analyzes in the Scopus, EBSCO and PROQUEST databases to researchers who can work on information literacy.

Keywords: Information literacy, education, bibliometric analysis, web of science.

GİRİŞ

İnsanoğlu, değişen teknolojik gelişmeler ve sürekli olan bilgi akışı içinde doğmaktadır. Teknolojide yaşanan değişikliklerin dahi kısa sürdüğü bu zamanlarda toplumsal, kültürel, siyasi ve ekonomik alanlarda yeni dönüşümler yaşanmaktadır. Bu gelişim ve dönüşümler ile birlikte bilgi miktarında artış olmakta, bilgiye verilen önem ve ilgi artmaktadır.

Bilgi artışı ile ortaya çıkan yeniliklerin getirdiği değişimlerin ana faktörü üretilen, paylaşılan bilgi alışverişinin nitelik ve niceliğidir. Bu açıdan bakıldığında bilgi çağı olarak adlandırılan bu çağda, uyum sağlama ve yeniliklere açık olma gibi özellikler önemli kriterler arasında gösterilmektedir (Polat & Odabaş, 2008). Bu bakımdan, bilginin sürekliliği karşısında bireylerden göstermesi beklenen tutum ve davranışları gerçekleştirebilmiş bireyler, yaşam boyu öğrenmeyi ilke edinebilmiş kişiler oldukları söylenebilir.

Yaşam boyu öğrenmeyi gerçekleştiren bireyler, buldukları topluma kolayca uyum sağlayarak, vatandaş olarak üzerlerine düşen görev ve sorumlulukları yerine getirebilmektedirler. Yaşam boyu öğrenme süreciyle birlikte ortaya çıkan kavramlardan birisi de bilgi okuryazarlığıdır. Bilgi okuryazarlığı, bulunduğu çağa ayak uydurabilen, farklı okuryazarlıklara da (bilgisayar okuryazarlığı, coğrafya okuryazarlığı, çoklu-ortam okuryazarlığı, web okuryazarlığı, dijital okuryazarlık, eleştirel okuryazarlık, görsel okuryazarlık, finansal okuryazarlık, kütüphane okuryazarlığı, medya okuryazarlığı, sosyal medya, tarih okuryazarlığı, siyaset okuryazarlığı, teknoloji okuryazarlığı, vb.) kaynaklık eden, birçok alanda ve meslekte kendine yer bulan bir okuryazarlık türüdür (Akcan, 2021). Bilgi okuryazarlık kavramını ilk kez 1974 yılında Amerikan Bilgi Endüstrisi Derneği (Information Industry Association) başkanı Paul G. Zurkowski tarafından kaleme alınmış bir raporda ayrıntılı şekilde ifade edilmiştir. Zurkowski (1974, s. 6) hazırladığı raporda; Bilgi okuryazarlığı ile, kişilerin uğraştıkları işlerde bilgi kaynaklarını uygun ve verimli bir biçimde kullanabildiklerini belirtmiştir. Aynı zamanda bilgi okuryazarlık becerisine sahip kişilerin karşılaştıkları problemlerin üstesinden gelebilmek için birincil kaynaklarla birlikte, çoklu araç ve gereçleri de kullanabildikleri ifade edilmiştir.” (Doyle, 1994, s. 5-6).

Amerikan Okul Kütüphanecileri Derneği ve Eğitim İletişimi ve Teknolojisi Derneği (AASL/AECT), bilgi okuryazarı bireylerin özelliklerini tanımlarken: “Bilgi okuryazarı bireyler, bilgiye ihtiyaç duyduğunun farkında olan, bilgiye nereden ve nasıl ulaşabileceğini bilen, edindiği

bilgiyi kendi bilgisiyle tamamlayarak yeni bir bilgi ortaya koyabilen bireylerdir. Aynı zamanda bu yeni bilgileri başka kişilerle paylaşabilme becerilerine sahip bireylerdir.” ifadelerini kullanmışlardır (AASL/ AECT, 1998, s. 7). Bu tanımlardan da yola çıkarak, günümüzde bu denli önemli bir yere sahip olan bilgi okuryazarlık becerisinin üzerinde durulması gereken, geliştirilmesi beklenen, bir zorunluluk hali olduğu söylenebilir.

Farklı alanlarda ve çeşitli meslek gruplarında kendini iyi yetiştirmiş, donanımlı, öğrenmeye açık bireylerin daha aktif, daha verimli olması beklenmektedir. Bu özelliklere sahip kişilerin bilgi okuryazarlık becerilerini geliştirebilen bireyler oldukları söylenebilir. Kişiler üzerinde bu özelliklerin gelişmesini destekleyen, başlıca alanların başında eğitim kurumları gelmektedir (Kurbanoğlu & Akkoyunlu, 2009). Öğrencilerde bilgi okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesi ve bu becerinin yaşam boyu devam edebilmesi ve farklı alanlarda da sürekliliğini devam ettirebilmesi adına eğitim ve öğretim kurumlarına fazlasıyla görev düşmektedir (Süral & Dedebe, 2018, s. 302). Bu sorumluluğun yerine getirilmesi, süregelen gelişim ve değişimlerin öğretim programlarına entegre edilmesi ile mümkün görülmektedir. Geleneksel eğitim sistemlerinde bilgi hazır olarak öğretmeler aracılığıyla aktarılmakta, kitaplarla da öğrencinin bilgiyi pekiştirmesi beklenmekteydi. Bu şekilde bilginin kısa süreliğine bellekte tutulduğu çabuk unutulduğu görülmüştür (Polat, 2006, s. 254). Yeni eğitim sistemlerinde ise öğrenciler hazır hap bilgileri alan taraf olmamakta, doğru ve güvenilir bilgiyi nereden ulaşabileceğini bilen, sorgulayan, kendi öğrenme bilincine sahip, bilgiyi yeniden yapılandıran, öğrenmede etkin rol üstlenen kişiler olarak kabul edilmektedir. Aynı zamanda ders kitaplarını birincil kaynak olarak kabul eden anlayış yerini çeşitli işitsel, görsel ve yazılı kaynaklardan faydalanmayı ilke edinen anlayışa bırakmıştır (Adıgüzel, 2011, s.16).

Eğitim alanında şüphesiz ki büyük önem taşıyan bilgi okuryazarlığı ile ilgili birçok çalışma yapılmıştır (Adıgüzel, 2011; Akkoyunlu & Kurbanoğlu, 2004; Güven, 2014; Kızılaslan, 2007; Kurbanoğlu, 2010; Özgür, 2016; Polat & Odabaş, 2008). Fakat eğitim alanında bilgi okuryazarlığı ile ilgili çalışmaların tüm yönleriyle ele alındığı, çalışmalar arasındaki ilişkilerin tespit edildiği ve bibliyometrik verilerinin analizlerinin incelendiği herhangi bir çalışmayla karşılaşılmamıştır. Bibliyometrik araştırmalar, ilgili alanda yapılmış çalışmaların yazar, kaynak, konu atıf bilgisinin matematiksel ve istatistikî yöntemlerden faydalanarak analizlerinin tespit edilmesi açısından önemli görülmektedir (Çetinkaya & Çetin, 2016, s. 232).

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı 1989-2022 yılları arasında eğitim alanında bilgi okuryazarlığına yönelik yayınlanan ve Web of Science (WoS) veri tabanında indekslenen 1419 yayını bibliyometrik olarak analiz etmektir. WoS veri tabanında bilgi okuryazarlığı konulu çalışmalar 1989 yılından başlanarak yürütüldüğü için araştırmada bütüncül bir yoruma ulaşılabilmek amacıyla 1989-2022 yılları arasındaki 33 yıllık zaman dilimini kapsayacak şekilde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın amacı doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- Eğitim alanında bilgi okuryazarlığı ile ilgili yapılan araştırmaların yıllara göre sayısal dağılımı nasıldır?
- Eğitim alanında bilgi okuryazarlığı ile ilgili yapılan araştırmaların yayın türlerine göre dağılışı nasıldır?
- Eğitim alanında bilgi okuryazarlığı ile ilgili yapılan araştırmaların ülkelere göre dağılımları nasıldır?
- Eğitim alanında bilgi okuryazarlığı ile ilgili yapılan araştırmaların yayın dillerine ilişkin dağılımları nasıldır?

- Eğitim alanında bilgi okuryazarlığı ile ilgili yapılan araştırmaları yapan yazarların bağlı olduğu kurumların dağılımı nasıldır?
- Eğitim alanında bilgi okuryazarlığı ile ilgili yapılan araştırmaların alanında yayımlanan akademik çalışmaların yıllara göre atıf sayısal dağılımları nasıldır?
- Eğitim alanında bilgi okuryazarlığı ilgili yapılan akademik çalışmaların yayımlandığı kaynaklara göre dağılımları nasıldır?
- Eğitim alanında bilgi okuryazarlığı ile ilgili akademik çalışmalarda en sık kullanılan anahtar kelimeler nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın Deseni

Bu çalışma nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme deseniyle yürütülmüştür. Doküman inceleme, gözlem ve görüşmenin yapılamadığı durumlarda araştırılması beklenen olgu veya olguları içeren yazılı kaynakların analizini kapsamaktadır. Doküman inceleme tek başına bir araştırma yöntemi olarak kullanılabildiği gibi başka nitel yöntemlere ek kaynak olarak da yararlanılmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2018, s. 189). Bu yaklaşımdan yola çıkarak, araştırmada WoS'ta yayımlanan eğitim araştırmaları kategorisinde bilgi okuryazarlığı konulu çalışmalar doküman analizi yöntemiyle incelenip analiz edilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada Web of Science (WoS) veri tabanından faydalanılarak veriler elde edilmiştir. WoS, dünyanın gözde bilimsel atıf ve analitik verilerin elde edildiği veri tabanlarından biridir. Bu veri tabanında araştırmacılar, daha geniş ölçekli aramalar yaparak, yoğun veri setlerine ulaşılabilirler (Li, Rollins & Yan, 2018). Arama çubuğuna “information literacy” anahtar kelimesi şeklinde, arama kriteri olarak da doküman başlığı, özet ve anahtar kelime olarak arama yapılmıştır. Araştırmanın verilerine 01.02.2022 tarihinde ulaşılmış olup, yapılan arama sonucunda 7.210 bilimsel yayımla karşılaşmıştır. Araştırma kapsamına göre “eğitim / eğitim araştırmaları” kategorisinde sınırlandırma yapılmıştır. Bu işlemler sonucunda 1419 çalışmanın bibliyometrik verilerine ulaşılmış ve veriler kaydedilmiştir.

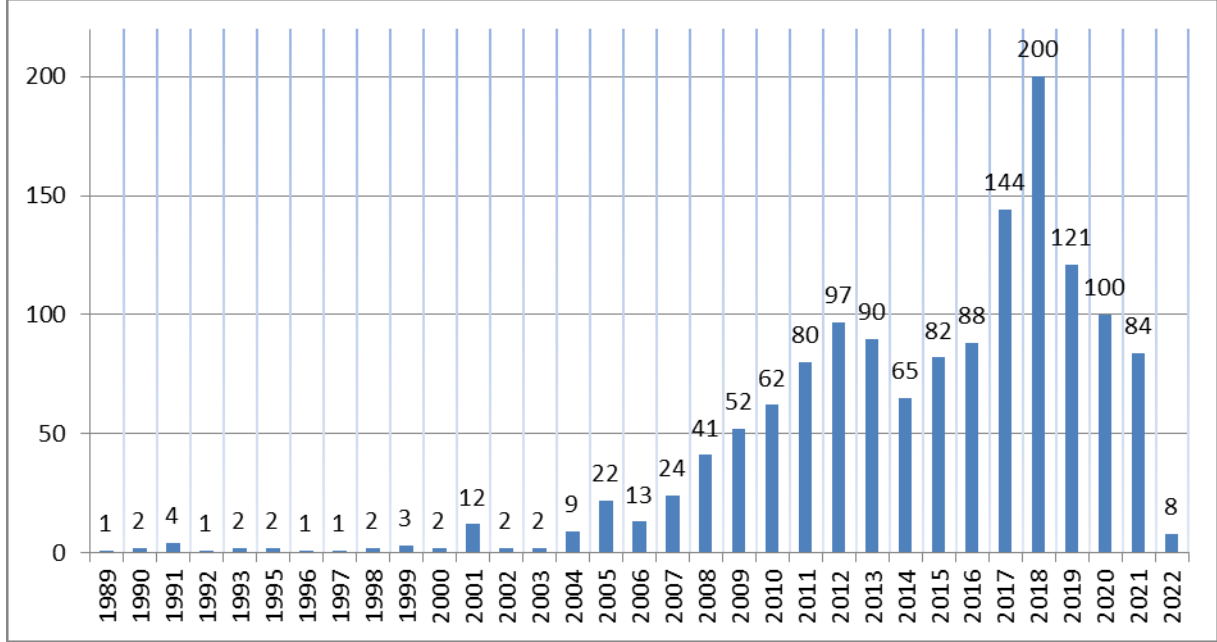
Verilerin Analizi

Bu araştırmanın verileri bibliyometrik açıdan analiz edilmiştir. Bibliyometrik analizler, ilgili alan ve konu hakkında yıllara göre araştırma eğilimlerinin, atıf bilgisinin elde edilmesine yardımcı olmakta ve bu çalışmalarla ilgili ayrıntılı bilgi akışı sağlayabilmektedir (İnceoğlu, 2014). WoS da elde edilen veriler, iki araştırmacı tarafından karşılaştırma yapılarak yürütülmüştür. İki araştırmacı tarafından tutarlı olan veriler üzerinde işlem yapılmış, diğer veriler kapsam dışı bırakılmıştır. Elde edilen verilerin excel programı aracılığı ile yüzde ve frekans değerleri hesaplanmış tablo ve grafik halinde sunulmuştur. Aynı zamanda çalışmalara ait veriler ücretsiz olarak erişilen VOSviewer (version 1.6.9; www.vosviewer.com) paket programı aracılığıyla bibliyometrik ağ haritaları yapılarak görselleştirilmiştir (Van Eck ve Waltman, 2010). VOSviewer programı ile, iki öge arasında (araştırmacı, kaynak, ülke, konu v.b) ortak bağlantı veya ilişkilerin haritalandırılmasına yardımcı olmaktadır (Van Eck ve Waltman, 2013).

BULGULAR, YORUM VE TARTIŞMA

Yayın Yılı

WoS'ta yayımlanan eğitim araştırmaları kategorisinde bilgi okuryazarlığı konulu çalışmaların yıllara göre dağılımı Şekil 1' de gösterilmiştir.

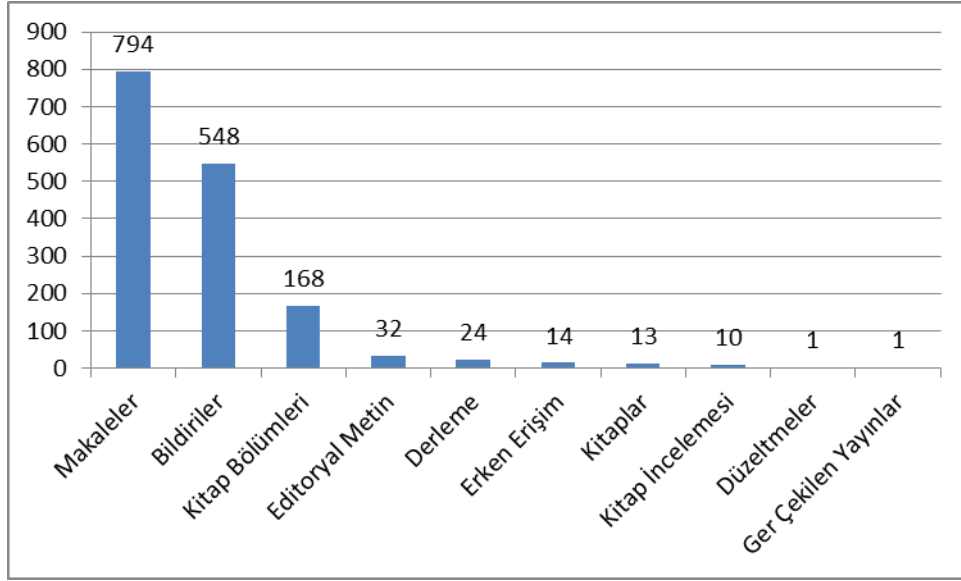

Şekil 1. Eğitim Araştırmaları Kategorisinde Bilgi Okuryazarlığı Konulu Çalışmaların Yıllara Göre Dağılımı (WoS, 01. 02.2022)

Şekil 1'in verilerine göre çalışmaların 1989 yılından 2022 yılına ait verileri gösterilmektedir. 2004 yılından itibaren 2018 yılına kadar yayın sayısında giderek bir artış söz konusu olmuştur. 2019 yılından sonra yayın sayısında düşüşün ise dünyada yaşanan covid 19 salgını nedeniyle yaşandığı söylenilebilir. Şekle göre, yayınların en fazla 2018 (f:200), 2017 (f:144) , 2019 (f: 121) yıllarında yapıldığı görülmektedir. 1989, 1990, 1992, 1996 ve 1997 yıllarında (f:1) ise daha az çalışma yapıldığı görülmektedir. 2022 yılında yaşanan düşüşün Ocak ayının başlarında araştırmanın yürütülmesinden kaynaklandığı söylenilebilir.

Yayın Türü

WoS'ta yayımlanan eğitim araştırmaları kategorisinde bilgi okuryazarlığı konulu çalışmaların türlere göre dağılımı Şekil 2'de gösterilmiştir.

Şekil 2. Eğitim Araştırmaları Kategorisinde Bilgi Okuryazarlığı Konulu Çalışmaların Yıllara Göre Dağılımı (WoS, 01. 02.2022)

Şekil 2'ye göre bilgi okuryazarlığı ile ilgili 10 türde eser yayınlanmıştır. En çok makale (f: 794) ve bildiri türlerinde (f: 548) yayınların olduğu görülmektedir. Düzeltme ve geri çekilen yayınların olduğu çalışmalarda daha az (f:1) çalışma yapılmıştır. Makale ve bildirilerin daha çok tercih edilmesinde, bu iki türün hakem ve editör incelemelerinden geçmesinden kaynaklı olabileceğini düşündürmektedir.

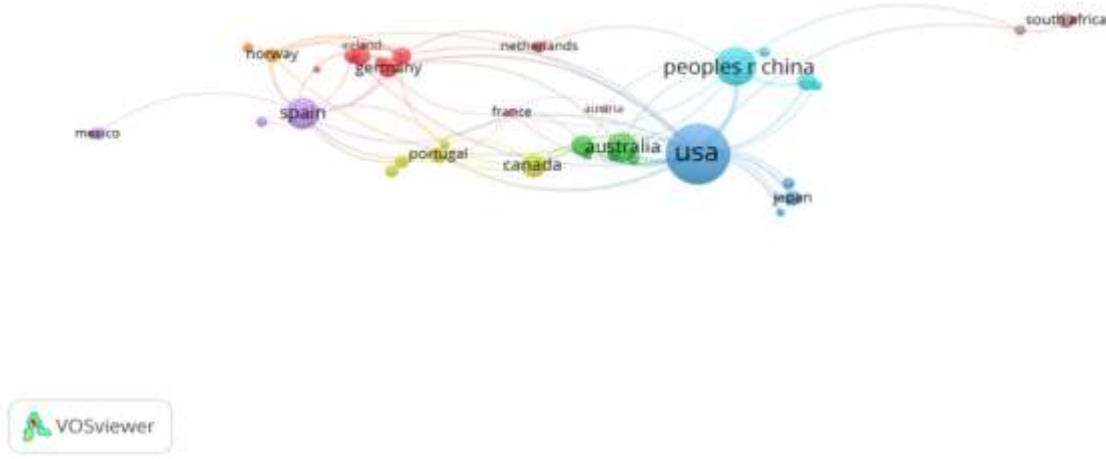
Ülkeler

WoS'ta yayımlanan eğitim araştırmaları kategorisinde bilgi okuryazarlığı konulu çalışmaların ülkelere göre dağılımı Tablo 1' de gösterilmiştir.

Tablo 1. Eğitim Araştırmaları Kategorisinde Bilgi Okuryazarlığı Konulu Çalışmaların Ükelere Göre Dağılımı (WoS, 01. 02.2022)

Ülkeler	(f)	%
Amerika	360	25.370
Çin	141	9.937
İspanya	94	6.624
Avusturalya	84	5.920
Kanada	53	3.735
İngiltere	44	3.101
Almanya	39	2.748
Türkiye	33	2.326
Tayvan	31	2.185
Finlandiya	29	2.044

Tablo 1'e göre veri sayısının fazla (f: 91) olması nedeniyle ilk 10 ülkeye ait bilgiler gösterilmiştir. İlk sırada ABD (f:360) gelirken, ikinci olarak Çin (f: 141) ve onu da İspanya (f:94) takip etmektedir. Türkiye'nin (f:33) ise 8. sırada yer aldığı görülmektedir. WoS'ta yayımlanan eğitim araştırmaları kategorisinde bilgi okuryazarlığı konulu çalışmaların ortak yazarlık bakımından ülkeler arası işbirliği ağ haritası Şekil 1'de gösterilmiştir.

Şekil 3. Eğitim Araştırmaları Kategorisinde Bilgi Okuryazarlığı Konulu Çalışmaların Ortak Yazarlık Bakımından Ülkeler Arası İşbirliği (WoS, 01. 02.2022)

Şekil 3'e göre, 91 ülke arasından minimum değer 5 seçildiğinde 51'i eşik değeri karşılamıştır. Fakat ağda 51 ögeden bazıları birbirine bağlı olmadığından en büyük bağlantılı 39 veri, öge setini oluşturmuştur. Ortak yazarlık bakımından ülkelerin görselleştirilmiş ağ haritasına göre, ülkeler 9 kümeye ayrılmıştır. Özellikle Amerika, Çin ve İspanya en çok dikkat çeken ülkeler olmuştur. Bunlardan Amerika'nın toplam bağlantı gücü (bg: 51), doküman sayısı (f: 358), İspanya bağlantı gücü (bg: 20), doküman sayısı (f: 94), Çin'in bağlantı sayısı (bg: 18), doküman sayısı (f: 141), Avusturalya bağlantı gücüne, (bg: 13), doküman sayısı (f: 83) ve İngiltere bağlantı gücüne (bg: 16) doküman sayısı (f: 44)' tür. Bu bakımdan elde veriler ABD'nin ortak yazarlık bakımından diğer ülkeler ile işbirliği oranının yüksek olduğunu göstermektedir.

Yayın Dilleri

WoS'ta yayımlanan eğitim araştırmaları kategorisinde bilgi okuryazarlığı konulu çalışmaların dillere göre dağılımı Tablo 2' de gösterilmiştir.

Tablo 2. Eğitim Araştırmaları Kategorisinde Bilgi Okuryazarlığı Konulu Çalışmaların Dillere Göre Dağılımı (WoS, 01. 02.2022).

Diller	f	%
İngilizce	1289	90.839
İspanyolca	82	5.779
Çince	13	0.916
Portekizce	11	0.775
Rusça	7	0.493
Fransızca	4	0.282
Almanca	3	0.211
Türkçe	3	0.211
Letonca	2	0.141

Tablo 2' ye bakıldığında yayınların 9 dilde yapıldığı görülmektedir. En fazla İngilizce dilinde yayınların yapıldığı ikinci olarak İspanyolca dilinde eserler yapıldığı bulgusuna ulaşılmıştır. Türkçe ise 8. sırada yer almaktadır. İngilizcenin ilk sırada yer almasında, bilim ve iletişim dili olarak tercih edilmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Yazarların Kurumları

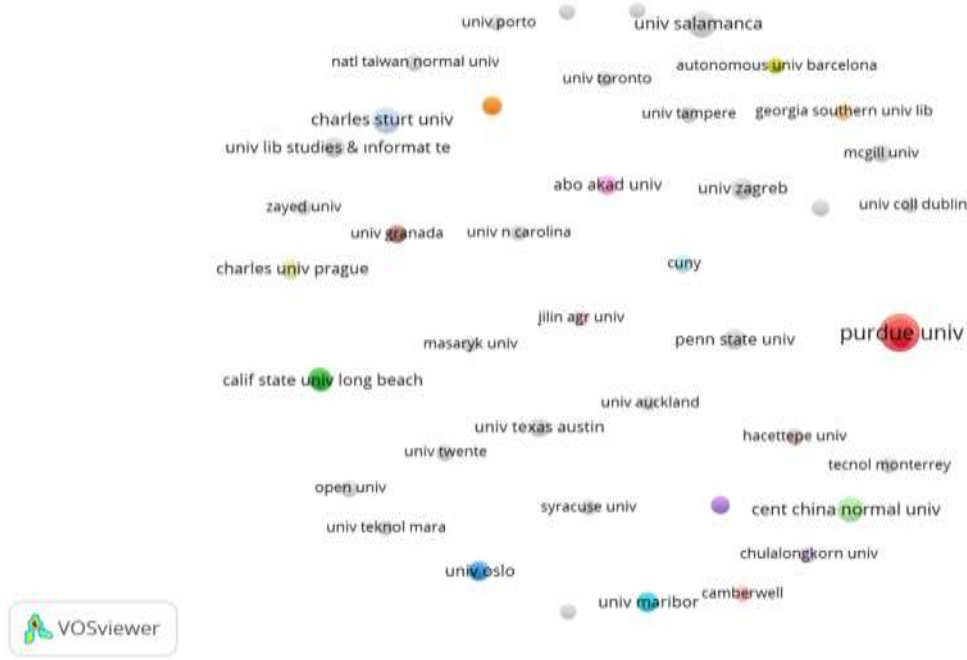
WoS'ta yayımlanan eğitim araştırmaları kategorisinde bilgi okuryazarlığı konulu çalışmaların yazarların bağlı olduğu kurumlara ilişkin dağılım Tablo 3' te gösterilmiştir.

Tablo 3. Eğitim Araştırmaları Kategorisinde Bilgi Okuryazarlığı Konulu Çalışmaların Yazarlarının Bağlı Olduğu İlk 10 Kurum (WoS, 01. 02.2022).

Kurumlar	f	%
Purdue Üniversitesi	33	2.326
Purdue Üniversitesi Sistemi	33	2.326
Purdue Üniversitesi Batı Lafayette Kampüsü	31	2.185
Kaliforniya Devlet Üniversitesi Sistemi	25	1.762
Gürcistan Üniversite Sistemi	18	1.268
Charles Sturt Üniversitesi	15	1.057
Merkezi Çin Normal Üniversitesi	14	0.987
Florida Devlet Üniversitesi Sistemi	14	0.987
Salamanca Üniversitesi	14	0.987
New York Suny Devlet Üniversitesi	13	0.916

Tablo 3'e göre Purdue Üniversitesi ve Purdue Üniversitesi Sistemi ilk sırada (f:33) yer almaktadır. Daha sonra Purdue Üniversitesi Batı Lafayette Kampüsü (f:31) gelmektedir. Bu ilk 10 kurum arasında Türkiye yer almamaktadır. Türkiye'ye ilişkin veriler Tablo 4'te gösterilmiştir. WoS'ta yayımlanan eğitim araştırmaları kategorisinde bilgi okuryazarlığı konulu çalışmaların ortak yazarlık bakımından üniversitelere göre dağılımı Şekil 2'de gösterilmiştir.

Şekil 4. Eğitim Araştırmaları Kategorisinde Bilgi Okuryazarlığı Konulu Çalışmaların Ortak Yazarlık Bakımından Üniversiteler Arası İşbirliği (WoS, 01. 02.2022)

Şekil 4' ye göre WoS da yayımlanan bilgi okuryazarlığı ile ilgili çalışmaları yürüten 1193 üniversiteden, 56'sı eşik değeri karşılamıştır. Görselleştirilmiş ağ haritası incelendiğinde ortak yazarlık bakımından üniversiteler arasında güçlü bir bağın olmadığı anlaşılmaktadır. WoS'ta yayımlanan eğitim araştırmaları kategorisinde Türkiye'de bilgi okuryazarlığı konulu çalışmaları yapan yazarların bağlı olduğu kurumların ilk 10'u Tablo 4'te gösterilmiştir.

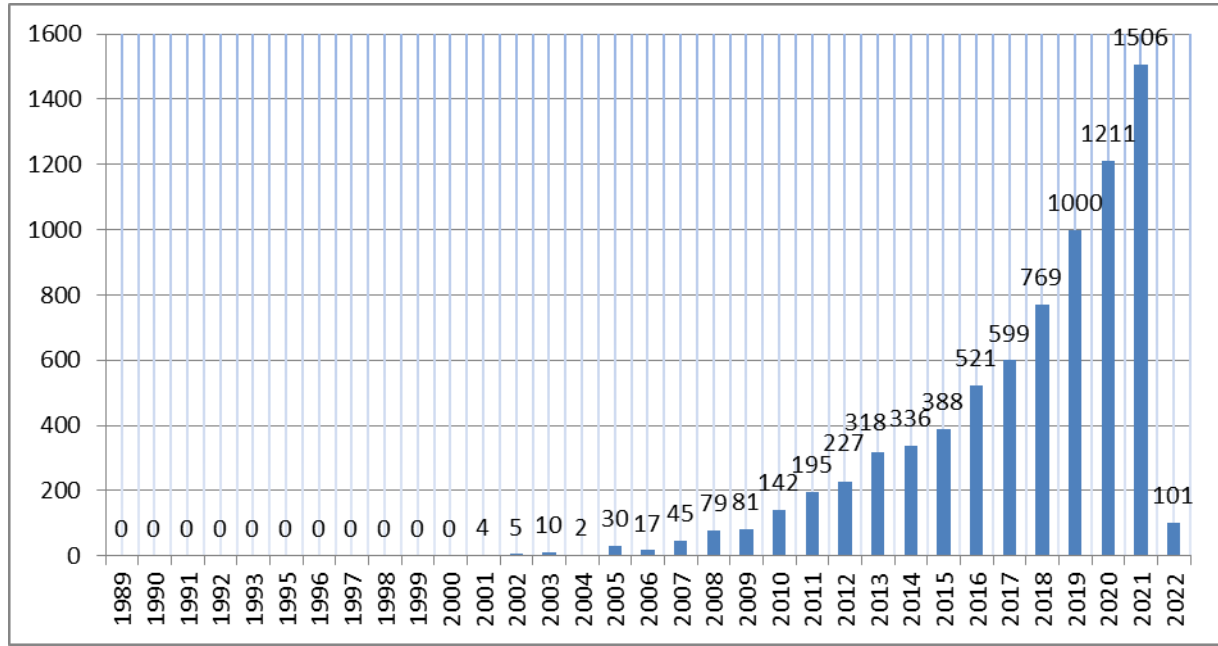
Tablo 4. Eğitim Araştırmaları Kategorisinde Türkiye'de Bilgi Okuryazarlığı Konulu Çalışmaları Yapan Yazarların Bağlı Olduğu İlk 10 Kurum (WoS, 01. 02.2022).

Yazarların Kurumları	Sayı	%
Hacettepe Üniversitesi	6	18.182
Afyon Kocatepe Üniversitesi	2	6.061
Anadolu Üniversitesi	2	6.061
Başkent Üniversitesi	2	6.061
Çankaya Üniversitesi	2	6.061
Necmettin Erbakan Üniversitesi	2	6.061
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	1	3.030
Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	1	3.030
Akdeniz Üniversitesi	1	3.030
Ankara Üniversitesi	1	3.030

Tablo 4'e göre, 40 kurum arasından, Türkiye'nin köklü kurumlarından olan Hacettepe üniversitesi (f:6) ilk sırada yer almaktadır. Bu üniversiteyi de Afyon Kocatepe Üniversitesi, Anadolu Üniversitesi, Başkent Üniversitesi, Çankaya Üniversitesi, Necmettin Erbakan Üniversiteleri (f:2) takip etmektedir. Diğer 34 kurumda (f:1) ilgili konuyla ilişkili daha az çalışma yapılmıştır.

Atıf Analizi

WoS'ta yayımlanan eğitim araştırmaları kategorisinde bilgi okuryazarlığı konulu çalışmaların yıllara göre atıf sayısına ilişkin veriler Şekil 5'te gösterilmiştir.

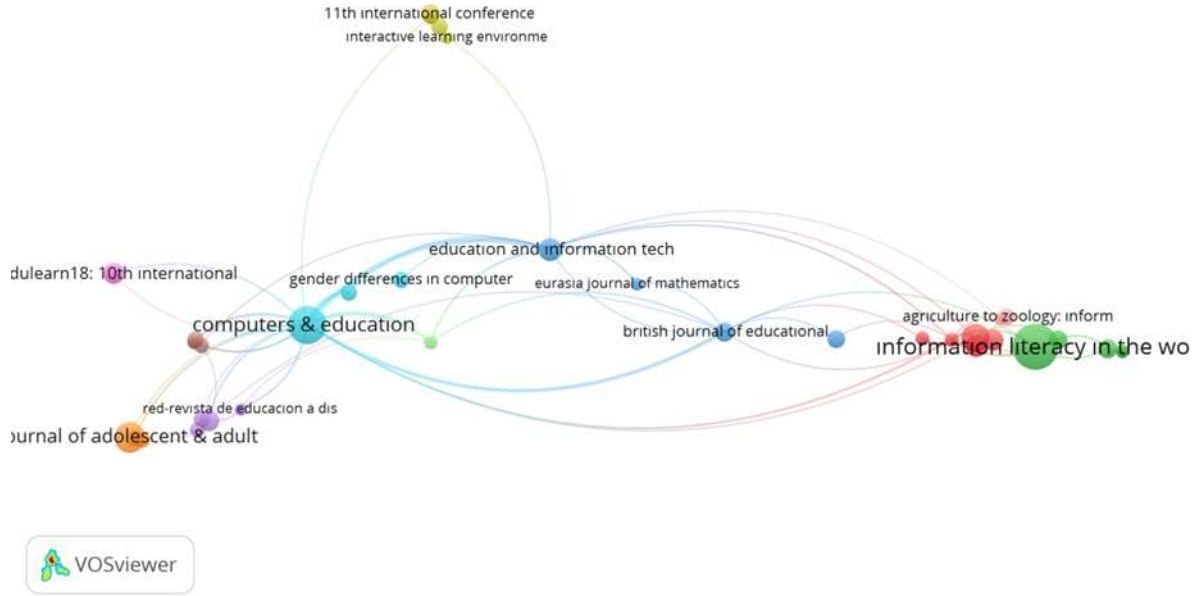
Şekil 5. Eğitim Araştırmaları Kategorisinde Bilgi Okuryazarlığı Konulu Çalışmaların Yıllara Göre Atıf Dağılımı (WoS, 01. 02.2022)

Şekil 5'e göre 2000 yılından önce herhangi bir atıf bilgisi bulunmamaktadır. 2005 yılıyla birlikte atıf sayısında ciddi bir ivmelenme olmuştur. Bu bakımdan en yüksek atıf oranları, 2021, 2020, 2019 yıllarında olmuştur. 2022 yılında atıf sayısındaki düşüklüğün, araştırmanın 2022 yılının başlarında yürütülmesinden kaynaklandığı söylenebilir. WoS'ta yayımlanan eğitim araştırmaları kategorisinde bilgi okuryazarlığı konulu çalışmalara en çok atıf alan ilk 10 kaynağa ait veriler aşağıda sunulmuştur.

Tablo 5. Eğitim Araştırmaları Kategorisinde Bilgi Okuryazarlığı Konulu Çalışmalara En çok Atıf Yapılan İlk 10 Çalışma (WoS, 01. 02.2022)

Sıra No	Çalışmanın Adı	Yazar/lar	Yayın Yılı	Atıf Sayısı
1	Defining twenty-first century skills. In Assessment and teaching of 21st century skills	Binkley, M., Erstad, O., Herman, J., Raizen, S., Ripley, M., Miller-Ricci, M., & Rumble, M.	2012	509
2	Developing information literacy and critical thinking skills through domain knowledge learning in digital classrooms: An experience of practicing flipped classroom strategy	Kong, Siu Cheung	2014	175
3	Information literacy in higher education: a review and case study	Johnston, B., & Webber, S.	2003	147
4	The Web as an information resource in K–12 education: Strategies to support students in searching and processing information. Review of education research	Kuiper, E., Volman, M., & Terwel, J.	2005	141
5	Assessment of 21st century ICT skills in Chile: Test design and results from high school level students	Claro, M.; Preiss, D. D., San Martín, E., Jara, I., Hinostroza, J. E., Valenzuela, S., ... & Nussbaum, M.	2012	112
6	Teachers' approaches to finding and using research evidence: An information literacy perspective	Williams, D. & Coles, L	2007	87
7	Students' ICT self-efficacy and computer and information literacy: Determinants and relationships	Hatlevik, OE, Throndsen, I., Loi, M., & Gudmundsdottir, GB	2018	87
8	The effects of flipped classroom teaching strategy on students' learning outcomes: A meta-analysis	Cheng, L., Ritzhaupt, AD & Antonenko, P.	2019	86
9	Secondary school students' knowledge and strategic Internet skills: A performance test.	Van Deursen, AJAM & Van Diepen, S.	2013	80
10	Teachers' emphasis on developing students' digital information and communication skills (TEDDICS): A new construct in 21st century education.	Siddiq, F., Scherer, R., & Tondeur, J.	2016	77

Tablo 5 incelendiğinde, en çok atıf (f:509) alan 2012 yılında Binkley, M. ve arkadaşları tarafından yapılan çalışmanın, Defining twenty-first century skills. In Assessment and teaching of 21st century skills adlı kitap bölümü olduğu görülmektedir. İkinci olarak Kong, Siu Cheung (f: 175) tarafından yazılan onuda Johnston, B., & Webber, S. (f:147) 'nin makale çalışmaları izlenmektedir. WoS'ta eğitim araştırmaları kategorisinde, bibliyometrik analizler sonucunda bilgi okuryazarlığı konusunda atıfların kaynaklara dayalı ağ haritalaması Şekil 3 'te sunulmuştur.

Şekil 6. Eğitim Araştırmaları Kategorisinde Bilgi Okuryazarlığı Konusunda Atıfların Kaynaklara Dayalı Ağ Haritalaması (WoS, 01. 02.2022)

Şekil 6'ya göre, 559 kaynağın doküman sayısı minimum değer aralığı 5 seçildiğinde, 62 kaynağın eşik değeri karşıladığı görülmüştür. Bu 62 ögenin bazıları birbirine bağlı olmadığından dolayı en büyük bağlantılı 36 öge veri setini oluşturmuştur. Şekil incelendiğinde, “computers & education” tüm kaynaklarla bağlantılı olduğu, diğer kaynakları beslediği görülmektedir. Bu 36 kaynak içerisinde 10 kaynağa ait doküman sayısı, atıf sayısı, toplam bağlantı sayılarına ilişkin verilere aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 2. Eğitim Araştırmaları Kategorisinde Bilgi Okuryazarlığı Konusunda Atıfların Kaynaklara Ait Dağılımı (İlk 10 Kaynak) (WoS, 01. 02.2022)

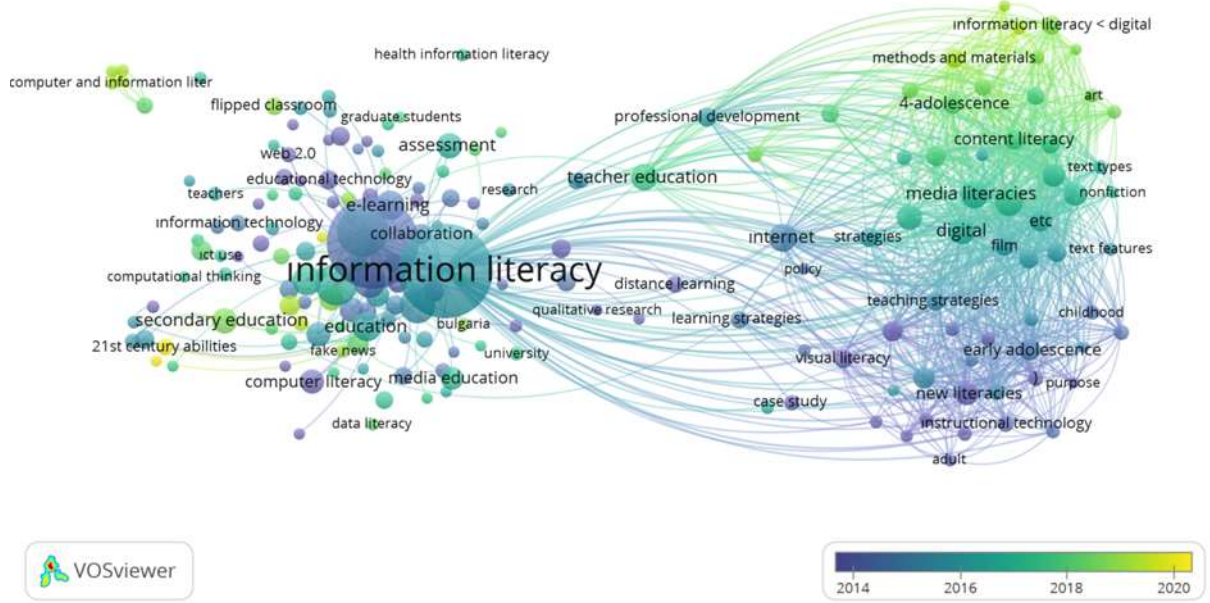
Kaynaklar	Doküman Sayısı (f)	Atıf Sayısı (n)	Toplam Bağlantı Sayısı (bg)
Computers & education	43	1164	67
Education and information technologies	16	108	28
Studies in higher education	6	199	22
British journal of educational technology	11	276	17
Asia-pacific education researcher	6	62	16
Education for information	25	143	14
Comunicar	13	174	10
Education sciences	7	13	9
Etr&d-educational technology research and development	8	219	9
İmpact learning: librarians at the forefront of change of hinger in education	12	2	9

Tablo 6'ya bakıldığında; doküman sayısı, atıf ve bağlantı gücüne sahip olarak ilk sırada bulunan kaynaklar sırasıyla; “computers & education” (bilgisayarlar ve eğitim), “education and information technologies” (eğitim ve bilgi teknolojileri), “studies in higher education” (yüksek

öğrenimde çalışmalar) yer almaktadır. Bu kaynaklar, yayın yaptığı ülkelerde bir çok araştırmmanın yayınlandığı dergilerdir.

Anahtar Kelimeler

WoS'ta yayımlanan eğitim araştırmaları kategorisinde bilgi okuryazarlığı konulu çalışmalara ait anahtar kelimelerinin dağılımını Şekil 6' te gösterilmiştir.

Şekil 6. Eğitim Araştırmaları Kategorisinde Bilgi Okuryazarlığı Konulu Çalışmalara Ait Anahtar Kelimelerinin Sosyal Ağ Analizi (Daire büyüklüğü en çok ele alınan konuyu, sarı alanlar ise güncel konuları göstermektedir.) (WoS, 01. 02.2022)

Şekil 6' e göre, 3091 anahtar kelime arasından minimum olarak kelime sayısı 5 seçildiğinde, kelimelerin 191'i eşik değeri karşılamış ve 4 küme altında gruplanmıştır. Görselleştirilmiş ağ haritasına göre; bilgi okuryazarlığı (information literacy, bg: 690), medya okuryazarlığı (media literacy, bg: 471), öğretim stratejileri (instructional strategies, bg: 436), dijital (digital, bg: 398) en sık kullanılan anahtar kelimelerdir. Bununla birlikte eleştirel pedagoji (critical pedagogy, bg: 5), eğitimde medya (media in education, bg: 5), halk kütüphaneleri (public libraries, bg: 5) anahtar kelimeleri en az tercih edilenler arasındadır.

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu çalışma, WoS veri tabanında 1989-2022 yılları arasında bilgi okuryazarlığı ile ilgili eğitim/ eğitim araştırmaları kategorisinde yer alan akademik çalışmalara ait bibliyometrik analizleri içermektedir. Bilgi okuryazarlığı kavramı ile ilk kez 1974 yılında ortaya çıksa da, 1989 yılında Kütüphane Derneği (ALA) Başkanlık Komitesince hazırlanan raporda ilk açıklayıcı tanımı yapılmıştır (ALA, 1989). WoS veri tabanında 1989 yılı itibarıyla bilgi okuryazarlığı ile ilgili alanyazında çalışmalar yapıldığı görülmüştür. Araştırmaya ait veriler incelendiğinde, 1989 yılından 2012 yılına kadar çalışmaların düşük seyrettiği, bilgi

okuryazarlığı ile ilgili en yüksek çalışmanın 2018 yılında olduğu görülmektedir. Daha sonrasında yaşanan azalmanın tüm dünyanın olumsuz etkilendiği Covid 19 pandemisinden kaynaklandığı yorumu yapılabilir.

Araştırma kapsamında incelenen akademik çalışmaların yayın türüne bakıldığında, araştırma sonuçları en çok makalenin tercih edildiğini, daha sonra bildiriler ve kitap bölümlerinde çalışmalar yapıldığını göstermektedir. Bilimsel makaleler, özgün araştırma eğilimleriyle ve bilim insanlarının araştırma sonuçlarını incelemelerine fırsat sunması ile ulaşılabilirliğinin diğer çalışmalara (özet, tezler, konferans raporları ve diğerleri.) nazaran kolay olması bakımından daha çok tercih edilmektedir (Sönmez & Bozdoğan, 2020). Alanyazın incelendiğinde araştırma sonuçlarıyla benzer bulgularla karşılaşmıştır. (Bozdoğan, 2020; Demir & Çelik, 2020; Karagöz & Koç Ardıç, 2019; Özkaya, 2019; Polat & Karakuş, 2021; Şeref & Karagöz, 2019).

Araştırma sonuçları ülke dağılımları açısından incelendiğinde, ABD, Çin, İspanya ülkeleri ilk sıralarda gelmektedir. Bu ülkeler arasında sıralamada Türkiye 8. sırada yer almaktadır. Literatürde, ABD'nin ilk sırada olduğu benzer çalışmalarla karşılaşmıştır. (Gürkan & Kahraman, 2021; Karaca & Akbaba, 2021; Koç & Karabınar, 2021; Köse, 2021; Seyran & Gürhan, 2021; Yeşiltaş & Şeker, 2021). Yazarların bağlı olduğu kurumlar incelendiğinde ilk üçünün ABD'ye bağlı üniversiteler olduğu görülmüştür. Bu da en fazla çalışma yapılan ülkenin ABD olduğu sonucuyla bağlantılıdır. Ortak yazarlık bakımından ülkelerin görselleştirilmiş ağ haritasına göre; özellikle Amerika, İspanya ve Çin en çok dikkat çeken ülkeler olmuştur. Bu ülkeler arasından ABD'nin ülkeler arası işbirliğinin diğer ülkelere göre yüksek olduğu görülmektedir. Bu açıdan düşünüldüğünde, ABD'nin bilgi okuryazarlığı çalışmalarını desteklediği, bu konuda araştırma eğilimlerinin olduğu söylenebilir.

Araştırma sonuçlarının dillere göre dağılımı incelendiğinde, en fazla çalışmanın İngilizce, İspanyolca ve Çince dillerinde yapıldığı sonucuyla karşılaşmıştır. İngilizcenin bilim ve iletişim dili olmasından kaynaklı en fazla tercih edildiği söylenilebilir. Literatürde araştırmayla ilgili benzer sonuçlarla karşılaşmıştır (Bordons & Barrigón, 1992; Gökçen & Arslan, 2029; Polat & Karakuş, 2021; Şeref & Karagöz, 2019; Yeşiltaş & Yılmaz, 2021).

Yazarların bağlı olduğu ilk 10 kuruma bakıldığında, Purdue Üniversitesi, Purdue Üniversitesi Sistemi, Purdue Üniversitesi Batı Lafayette Kampüsü en çok çalışma yapılan üniversiteler oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bu üniversitelerin ABD'ye bağlı kurumlar olması araştırma sonuçlarıyla beklenen bir durum olarak karşılanmıştır. Eğitim araştırmaları kategorisinde bilgi okuryazarlığı konulu çalışmaların ortak yazarlık bakımından üniversiteler arası işbirliği incelendiğinde bu üniversitelerin aralarında güçlü bir bağın olmadığı görülmüştür. Türkiye'deki kurumlara bakıldığında, birçok alanda önemli çalışmaların yürütüldüğü, Hacettepe gibi köklü bir üniversitenin ilk sırada yer alması beklenen bir sonuç olarak karşılanmıştır. Araştırmayla aynı sonuçla karşılaşan Yeşiltaş ve Evcı, (2021) eğitimde bilgisayar okuryazarlığı çalışmalarının bibliyometrik bir analizi adlı çalışmalarında bilgisayar okuryazarlığı ile Türkiye'de bulunan yazarların bağlı oldukları kurumlar arasından ilk sırada Hacettepe Üniversitesinin olduğu bulgusuna ulaşmışlardır.

Eğitim araştırmaları kategorisinde bilgi okuryazarlığı konulu çalışmaların yıllara göre atıf dağılımı incelendiğinde 2000 yılından önce herhangi bir atıf bilgisi bulunmamaktadır. 2005 yılıyla birlikte atıflarda artış olmuştur. Bu bakımdan en yüksek atıf oranları, 2021, 2020, 2019

yıllarında olmuştur. 2022 yılında atıf sayısındaki düşüklüğün, araştırmanın 2022 yılının başlarında yürütülmesinden kaynaklandığı söylenebilir.

Eğitim araştırmaları kategorisinde bilgi okuryazarlığı konulu çalışmalara en çok atıf yapılan çalışmalar incelendiğinde, “Defining twenty-first century skills. In Assessment and teaching of 21st century skills” ve “Developing information literacy and critical thinking skills through domain knowledge learning in digital classrooms: An experience of practicing flipped classroom strategy” en fazla atıf alan çalışmalar olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Bilgi okuryazarlığı konusunda en fazla atıf alan kaynaklar incelendiğinde, “Computers & Education”, “Education and Information Technologies” olduğu görülmüştür. Bu kaynakların ülkelerinde önde gelen dergiler olduğu görülmüştür.

Araştırmaların indekslenebilmesi ve araştırma alanlarına kolaylık sağlaması bakımından anahtar kelimeler önem arz etmektedir (Gürten, Özdiyar & Şen, 2019). Araştırmada incelenen çalışmalara ait anahtar kelimelerin sosyal ağ analizine bakıldığında, en çok ele alınan anahtar kelimeler sırasıyla; bilgi okuryazarlığı (information literacy), medya okuryazarlığı (media literacy), öğretim stratejileri (instructional strategies) gelmektedir. Bu kelimeler bilgi okuryazarlığı ile ilgili anahtar kelimeler olduğundan bu durum beklenen bir sonuç olmuştur.

Araştırma sonuçları doğrultusunda aşağıda öneriler sunulmuştur.

- Bilgi okuryazarlığı ile ilgili çalışma yapmak isteyen araştırmacıların, ABD ve Çin kaynaklı araştırmaları incelemeleri önerilmektedir.
- Bu araştırma bilgi okuryazarlığı ile sınırlıdır, diğer okuryazarlıklarının da bibliyometrik analizleri yapılabilir.
- Araştırmada WoS veri tabanında yapılmış olup bilgi okuryazarlığı ile ilgili Scopus, EBSCO ve PROQUEST veri tabanlarında da bibliyometrik analizlerinin karşılaştırılması önerilebilir.

Etik Metin

Bu makalede araştırma ve yayın etiği kuralları takip edilmektedir. Makale ile ilgili her türlü ihlalin sorumluluğu yazar/yazarlara aittir.

KAYNAKÇA

- AASL/ AECT (American Association of School Librarians i Association for Educational Communication and Technology). (1998). *Information Literacy Standards for Student Learning*. American Library Association.
- ALA (1989). Presidential Committee on Information Literacy: Final Report. <http://www.ala.org/ala/acrl/acrlpubs/whitepapers/presidential.cfm>
- Adıgüzel, A. (2011). Bilgi okuryazarlığı ölçeğinin geliştirilmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (17), 15-28.
- Akcan, C. (2021). Bilgi okuryazarlığı ve sosyal bilgiler eğitimi. E. Yeşiltaş (Ed.), *Teknoloji Işığında Okuryazarlıklar ve Sosyal Bilgiler Eğitimi* içinde (s.51-75). Pegem.
- Akkoyunlu, B. & Kurbanoğlu, S. (2004). Öğretmenlerin bilgi okuryazarlığı öz-yeterlik inancı üzerine bir çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(27).
- Bordons, M., & Barrigón, S. (1992). Bibliometric analysis of publications of Spanish pharmacologists in the SCI (1984–89). *Part II. Scientometrics*, 25(3), 425-446. <https://doi.org/10.1007/bf02016930>

- Bozdoğan, A. E. (2020). Web of science veri tabanına dayalı bibliyometrik analizi bilim merkezleri müzeleri üzerine yapılan eğitim araştırmaları makaleleri. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 14(31), 174-191. <https://doi.org/10.29329/mjer.2020.234.9>
- Çetinkaya-Bozkurt, Ö. Ç., & Çetin, A. (2016). Girişimcilik ve kalkınma dergisinin bibliyometrik analizi. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 11(2), 229-263.
- Demir, E., & Çelik, M. (2020). Fen bilimleri öğretim programları alanındaki bilimsel çalışmaların bibliyometrik profili. *Türkiye Kimya Derneği Dergisi Kısım C: Kimya Eğitimi*, 5(2), 131-182. <https://doi.org/10.37995/jotcsc.765220>
- Doyle, C.S., (1994). *Information literacy in an information society: A concept for the information age*. ERİC Clearinghouse on Information & Technology. Syracuse.
- Gökçen, D., & Arslan, M. (2019). Türkçe eğitimi araştırmalarına genel bir bakış: Bibliyometri çalışması. *Journal of Research in Turkic Languages*, 1(1), 39-56.
- Gürkan, G., & Kahraman, S. (2021). Biyoteknoloji eğitimi alanındaki makalelerin web of science veri tabanına dayalı bibliyometrik analizi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(3), 2460-2483. <https://doi.org/0.17679/inuefd.1020116>
- Gürten, E., Özdiyar, Ö. & Şen, Z. (2019). Social network analysis of academic studies on gifted people. *Education and Science*, 44(197), 185-208.
- Güven, İ. (2014). Fen ve teknoloji öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlığı ve medya okuryazarlığı düzeylerinin incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 9(2), 787-800.
- İnceoğlu, Ç. (2014). Türkiye’de sinemayı konu alan doktora tezleri üzerine bibliyometrik bir çözümleme. *Galatasaray Üniversitesi İletişim Dergisi*, (21), 31-50.
- Karaca, A., & Akbaba, B. (2021). Vatandaşlık eğitimine yönelik bibliyometrik araştırma: 1980-2020 yılları arasında yapılan çalışmaların analizi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3), 788-804. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2021.21.64908-904375>
- Karagöz, B., & Koç-Ardıç, İ. (2019). Ana dili eğitimi dergisinde yayımlanan makalelerin bibliyometrik analizi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(2), 419-435.
- Kızılaslan, D. (2007). *Bilgi okuryazarlığı ve üniversite kütüphaneleri: bilgi okuryazarlığı planı ve hazırlama unsurları* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi. İstanbul. Türkiye.
- Koç, A., & Karabınar, S. (2021). Muhasebe eğitimi alanındaki uluslararası bilimsel çalışmaların bibliyometrik analizi ve türkiye’nin konumu. *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi (AKAD)*, 13(24), 181-195. <https://doi.org/10.20990/kilisiibfakademik.715885>
- Köse, M. (2021). Pedagojik alan bilgisine yönelik bibliyometrik bir araştırma: 1987-2020 yılları arasında yapılan çalışmaların analizi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41(3), 2217-2250. <https://doi.org/10.17152/gefad.938546>
- Kurbanoğlu, S., & Akkoyunlu, B. (2009). Öğretmen Eğitiminde Bilgi Okuryazarlığının Önemi. <http://www.openaccess.hacettepe.edu.tr:8080/xmlui/handle/11655/11609>
- Kurbanoğlu, S. (2010). Bilgi okuryazarlığı: Kavramsal bir analiz. *Türk kütüphaneciliği*, 24(4), 723-747.
- Li, K., Rollins, J. & Yan, E. (2018) Web of science use in published research and review papers 1997–2017: A selective, dynamic, cross-domain, content-based analysis. *Scientometrics*, 115, 1–20.
- Özgür, H. (2016). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme yeterlikleri ve bilgi okuryazarlığı öz-yeterlikleri üzerine bir çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 22-38. <https://doi.org/0.17860/efd.08241>
- Özkaya, A. (2019). Bibliometric analysis of the publications made in STEM education area. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 590-628. <https://doi.org/10.14686/buefad.450825>
- Polat, C. (2006). Bilgi çağında üniversite eğitimi için bir açılım: bilgi okuryazarlığı öğretimi. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 12(30), 249-266.
- Polat, C., & Odabaş, H. (2008- Mart). *Bilgi toplumunda yaşam boyu öğrenmenin anahtarı: Bilgi okuryazarlığı*. [Bildiri sunumu]. Küreselleşme, Demokratikleşme ve Türkiye Uluslararası Sempozyumu Bildiri Kitabı, Antalya, Türkiye.

- Polat, R., & Karakuş, U. (2021). Çevre eğitimi alanındaki makalelerin web of science veri tabanına dayalı bibliyometrik analizi. *Anadolu Kültürel Araştırmalar Dergisi*, 5(2), 131-145. <https://doi.org/10.15659/ankad.v5i2.145>
- Seyran, F., & Gürhan, N. (2021). Eğitim kurumlarında öğrenciler arasında yaygınlaşan şiddet: okul zorbalığı üzerine bibliyometrik bir araştırma. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(3), 1690-1723. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1771189>
- Sönmez, Ö. F., & Bozdoğan, K. (2020). Bibliometric analysis of values education researches based on web of science database. *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 5(13), 1543-1577.
- Süral, S. & Dedeşali, C., N. (2018). A study of curriculum literacy and information literacy levels of teacher candidates in department of social sciences education. *European Journal of Educational Research*, 7 (2), 303-317. <https://doi.org/10.12973/eu-jer.7.2.303>
- Şeref, İ., & Karagöz, B. (2019). Türkçe eğitimi akademik alanına ilişkin bir değerlendirme: Web of Science veri tabanına dayalı bibliyometrik inceleme. *Journal of Language Education and Research*, 5(2), 213-231. <https://doi.org/10.31464/jlere.578224>
- Şeref, İ. & Karagöz, B. (2019). Okuma alanındaki araştırmaların bibliyometrik özellikler açısından incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(3), 781-799.
- Van-Eck, N. J., & Waltman, L. (2010) Software survey: VOSviewer, a computer program for bibliometric mapping. *Scientometrics*, 84(2), 523–538. <https://doi.org/10.1007/s11192-009-0146-3>
- Van-Eck, N. J., & Waltman, L. (2013). VOSviewer manual. *Leiden: Univeriteit Leiden*, 1(1), 1-53.
- Yeşiltaş, E., & Evci, N. (2021). Eğitimde bilgisayar okuryazarlığı çalışmalarının bibliyometrik bir analizi. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(3), 223-242.
- Yeşiltaş, E., & Şeker, G. (2021). Sosyal medya ile ilgili yapılan eğitim araştırmalarının bibliyometrik analizi. *Journal of World of Turks/Zeitschrift für die Welt der Türken*, 13(2), 169-189.
- Yeşiltaş, E., & Yılmaz, A. (2021). Eğitimde medya okuryazarlığı ile ilgili araştırmalara yönelik bibliyometrik bir analiz. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 18 (Eğitim Bilimleri Özel Sayısı), 1-1. <https://doi.org/10.26466/opus.935547>.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (11 baskı). Seçkin.
- Zurkowski, P. G. (1974). *The information service environment: relationships and priorities*. (Report ED 100391). Washington DC: National Commission on Libraries and Information Science.

EXTENDED ABSTRACT

Bibliometric Analysis Of Studies On Information Literacy In Education

Introduction

Individuals who realize lifelong learning can easily adapt to the society they live in and fulfill their duties and responsibilities as citizens. One of the concepts that emerged with the lifelong learning process is information literacy. Information literacy, which can keep up with the age, can also apply to different literacy (computer literacy, geographical literacy, multimedia literacy, web literacy, digital literacy, critical literacy, visual literacy, financial literacy, library literacy, media literacy, social media, historical literacy, political literacy, technology literacy, etc.) is a type of literacy that finds its place in many fields and professions (Akcan, 2021).

The aim of this research is to bibliometrically analyze 1419 publications on information literacy in the field of education published between 1989 and 2022 and indexed in the Web of Science (WoS) database. In order to reach a holistic interpretation, the research was carried out to cover the 33-year time period between 1989-2022.

Method and Data Analysis

This study was carried out with the case study pattern, which is one of the qualitative research methods. In the research, data were obtained by using the Web of Science (WoS) database. WoS is one of the world's favorite scientific citation and analytical data bases. In this database, researchers can reach dense data sets by making larger-scale searches (Li, Rollins, & Yan, 2018). The data of the research were analyzed bibliometrically. Bibliometric analyzes help to obtain research trends and citation information by years about the relevant field and subject, and can provide detailed information flow about these studies (İnceoğlu, 2014). The data obtained in WoS were conducted by two researchers by making comparisons.

Result and Discussion

The findings of the research are given under the titles of publication year, publication type, publication languages, countries, authors' institutions, citation analysis, and keywords. The research results are given below.

In the WoS database, it has been seen that studies have been carried out in the literature on information literacy since 1989. When the data of the research is examined, it is seen that the studies were low from 1989 to 2012, and the highest study on information literacy was in 2018. Considering the publication type of the academic studies examined within the scope of the research, the results of the research show that the articles are mostly preferred, followed by the studies in the papers and book chapters. When the research results are analyzed in terms of country distribution, the USA, China and Spain come first. Turkey ranks 8th among these countries. When the distribution of research results according to languages was examined, it was found that the most studies were conducted in English, Spanish and Chinese languages. Looking at the top 10 institutions to which the authors are affiliated, it was concluded that Purdue University, Purdue University System, Purdue University West Lafayette Campus were the universities with the most studies. When the citation distribution of the studies on information literacy in the educational research category is examined, there is no citation

information before the year 2000. There has been an increase in citations in 2005. When the most cited studies on information literacy in the educational research category are examined, it is seen that “Defining twenty-first century skills. Considering the social network analysis of the keywords belonging to the studies examined in the research, the most discussed keywords are respectively; information literacy, media literacy, instructional strategies.

In line with the results of the research, suggestions are presented below.

- Researchers who want to work on information literacy are recommended to examine studies from the USA and China.
- This research is limited to information literacy, bibliometric analyzes of other literacy can also be done.
- It is recommended to compare the bibliometric analyzes of the Scopus, EBSCO and PROQUEST databases related to information literacy.

"International Journal of New Approaches in Social Studies - IJONASS" is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).